

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200201
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4323200201.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálikovej a JUDr. Márie Malíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpené: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa z rodičov: matka E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. ul. XXXX/X, A., otec D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. XX. októbra XXXX/X, A., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku s maloletým na čas do rozvodu, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 25. januára 2023 č.k. 10P/7/2023-16, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie mení tak, že u p r a v u j e styk matky s maloletým F. R., nar. XX.XX.XXXX, tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v roku v stredu od 08:30 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v sobotu od 08:30 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec je povinný v stanovenom čase maloletého matke odovzdať a po ukončení styku prevziať v mieste bydliska matky. Matka je povinná v stanovenom čase a mieste dieťa prevziať od otca a po ukončení styku dieťa odovzdať otcovi.

II. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 10P/16/2022.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk matky s maloletým F. tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v roku od stredy 08:30 hod. do štvrtka 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v roku od piatka 08:30 hod. do nedele 18:00 hod. s tým, že otec je povinný v stanovený čas maloletého odovzdať a po ukončení styku prevziať v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa v stanovený čas prevziať od otca a po ukončení styku dieťa odovzdať otcovi. Určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 10P/16/2022. Pri rozhodovaní aplikoval ustanovenia § 111 písm. b), § 2 ods. 1 prvá veta, § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 2, § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 28 § 25 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 41 ods. 4, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 ods. 1, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťa.

1.2. Súd prvej inštancie považoval za osvedčené, že maloleté dieťa pochádza z doposiaľ trvajúceho manželstva rodičov, ktorí už v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti. Otec žije s maloletým v rodinnom dome a zabezpečuje maloletému starostlivosť. Na Okresnom súde Levice prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov maloletého a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vedené pod sp.zn. 10P/16/2022, ktoré nie je právoplatne skončené. Matka návrh na úpravu styku s

maloletým na čas do rozvodu odôvodnila tým, že otec ju obmedzuje v realizácii styku s maloletým a odmieta jej tento styk riadne umožniť, a komunikácia medzi rodičmi ohľadom realizácie styku matky s maloletým dieťaťom je problematická. Na základe uvedených skutočností mal za to, že matka dostatočne osvedčila potrebu okamžitého zásahu súdu v časti úpravy styku s maloletým, pretože rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, na styku matky s dieťaťom sa dohodnúť nevedia a je záujme maloletého dieťaťa, aby sa do skončenia konania vo veci samej pravidelne s matkou stretávalo. Dôvodnosť návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave jej styku s maloletým mal preukázanú i výpoveďami rodičov v konaní o rozvod manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, v ktorom sám otec dieťaťa potvrdil, že matke dieťaťa umožnil styk s maloletým až po „dohovore“ zo strany súdu, avšak len na dvore rodinného domu, v ktorom býva a za prítomnosti svojej matky dôvodiac obavou, že by matka maloletého „ukradla“. Paradoxne sa otec obáva zo strany matky konania, ktoré sám realizoval, keďže od prerušenia spolužitia rodičov (január 2022) do septembra 2022 (kým sa v konaní sp.zn. 11Pc/7/2022 na základe znaleckého dokazovania nepreukázalo, že je otcom dieťaťa), otec žiaden záujem o svoje dieťa neprejavil, a po tom, čo mu matka s dieťaťom styk umožnila, maloletého jej nevrátil. Považoval za zrejmé, že otec neumožňuje matke rozvíjať a upevňovať citové väzby s mal. F., ako i jeho súrodencami, ktorí žijú v spoločnej domácnosti s matkou (mal. deti z predchádzajúcich vzťahov matky), neumožňuje matke zobrať dieťa do svojej domácnosti, venovať sa maloletému bez jeho prítomnosti a prítomnosti jeho matky. Tiež z pripojeného spisu vyplýva, že dieťa v starostlivosti otca nie je vedené k pozitívnemu vzťahu k matke, ktorá od narodenia maloletého do septembra 2022 zabezpečovala synovi celodennú starostlivosť.

1.3. Súd prvej inštancie zdôraznil, že obidvaja rodičia majú k maloletému dieťaťu rovnaké práva a povinnosti, pri výkone ktorých sú rodičia povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa, v ktorého záujme rozhodne nie je obmedzovanie kontaktu s matkou alebo otcom. Matka má právo podieľať sa na výchove svojho syna a maloletý má právo na starostlivosť a výchovu zo strany oboch rodičov a má právo na udržiavanie rovnocenného vzťahu s oboma rodičmi. Apeloval na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o maloletého, no predovšetkým na jeho rodičov, aby nadradili záujmy a prospech maloletého dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi dieťaťa. Malo by byť aj v záujme otca dbať o to, aby sa pravidelne realizoval styk matky s dieťaťom, pretože matka prejavuje záujem o dieťa a naďalej chce s ním mať harmonický rodičovský vzťah, čo je jeden zo základných predpokladov pre zdravý vývoj dieťaťa. Neodkladným opatrením bude dočasne zabezpečený styk matky s maloletým tak, aby sa medzi nimi väzby nepretrhli a vzťahy naďalej rozvíjali. To znamená, že dočasná úprava styku matky s maloletým dieťaťom je postačujúca na to, aby do vydania rozhodnutia vo veci samej nedošlo k odcudzeniu maloletého dieťaťa od matky, naopak, aby sa ich vzájomný vzťah mohol upevňovať, aj keď v obmedzenej miere do doby právoplatného rozhodnutia vo veci samej v konaní 10P/16/2022. V rámci dokazovania vo veci samej súd zabezpečí dôkazy, na základe ktorých bude rozhodnuté komu bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, bude rozhodnuté aj o úprave styku s maloletým v prípade potreby i v širšom rozsahu, pričom bude dokazovanie zamerané na citové väzby medzi maloletým F. a matkou, denný režim maloletého, rodinné pomery na strane oboch rodičov. Pritom bude prednostný záujem maloletého dieťaťa. Pripomenul, že realizácia styku s maloletým dieťaťom si vyžaduje komunikáciu medzi rodičmi a rovnako je potrebné dieťa v styku s druhým rodičom podporovať a vyzdvihovať dôležitosť druhého rodiča, ako súčasť života maloletého. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má len dočasný charakter a nie je rozhodnutím vo veci samej, a svojím obsahom sa nemusí zhodovať s rozhodnutím vo veci samej. Konečné rozhodnutie vo veci súd vydá až po vykonaní potrebného dokazovania, pričom prednostný bude vždy záujem maloletého dieťaťa.

2.1. Otec podal v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že s uznesením nesúhlasí, dieťa má 2 roky a je o neho dobre postarané. Má svoj režim, na ktorý je zvyknutý. Keď k nemu prišiel nemal žiadne zvyky, v noci nespával, schovával si jedlo, triasol sa. Nie je proti tomu, aby sa stretával s matkou, ale nie v takom rozsahu, ako je uvedené uznesení. Môže na celý deň, v noci by mal byť v klude. Nie je proti tomu, aby navštevoval matku keď bude starší a nebude mať plienky. Má obavy, aby syn mal u matky všetko, čo potrebuje. Počul od susedov v mieste bydliska matky, že za synom L. chodia kamaráti, pijú, drogujú, sú hluční, chodia tam hliadky polície. Malo by sa zväziť, či to maloletému prispieva.

2.2. Svoje tvrdenia zopakoval aj listine označenej ako PRÍLOHA. Dodal, že so synom cez víkend chodí na plávanie do bazéna. Nikdy nepovedal, že sa syn nemôže s matkou stretávať, ale bolo by dobré to skúsiť postupne na jeden deň a podľa toho ako bude syn reagovať aj dlhšie.

2.3. V odvolacej lehote otec odvolanie doplnil podaním doručeným dňa 06.02.2023. Tvrdil, že v piatok zobral syna k matke a v nedeľu šiel pre neho. Malý bol chorý, mal zaparenú celú ritku, stále plakal. V pondelok ho vzal k doktorke, povedala mu, aby si súd od nej vyžiadal správu. Malý dostal kvapky do nosa, sirup a krém na ritku.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s odvolaním nesúhlasí. Otec a jeho matka píšu na ňu nepravdy. Preto žiada o zverenie maloletého F. do jej osobnej starostlivosti.
4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že otec nepovažoval maloletého za svojho syna, preto od ukončenia spoluzitia s matkou v januári 2022 do septembra 2022 neprejavoval o syna žiadny záujem. Obáva sa, že k dieťaťu otca neviaže skutočný citový vzťah. Matka má nedostatky v rodičovských zručnostiach, avšak citový vzťah k svojim deťom má vytvorený. Po genetických testoch, ktoré preukázali otcovstvo, otec matku oklamal, syna z jej starostlivosti vzal a nevrátil. Následne bránil v stretávaní matky so synom, čím dieťaťu zasiahol do psychického vývinu. Vydaným uznesením bolo naplnené právo dieťaťa na oboch rodičov, aj právo matky vytvárať a prehlbovať svoj vzťah s maloletým.
5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), viazaný stavom v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) odvolanie otca prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné, preto napadnuté uznesenie podľa § 388 CSP zmenil.
6. Konanie vo veciach úpravy výkonu rodičovských práv a povinností je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2016. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.
7. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.
8. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.
9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.
10. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.
11. V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že rodičia sú manželia, ktorí spolu nežijú od januára 2022. Matka podala návrh na rozvod manželstva, ktorý je vedený na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 10P/16/2022. Maloletý F. bol v starostlivosti matky do septembra 2022, odvtedy je v starostlivosti otca. Matkin návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 09.09.2022, ktorým žiadala, aby súd na čas do rozvodu zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti a uložil otcovi povinnosť platiť výživné, bol uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 7. októbra 2022 č.k. 6P/149/2022-21, zamietnutý. Maloletý F. sa v súčasnosti nachádza v starostlivosti otca. Rodičia sa na styku matky s maloletým synom nedohodli. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd na čas do rozvodu upravil jej styk s maloletým synom tak, že je oprávnená stretávať sa s maloletým v párnom týždni od stredy 08:30 hod. do štvrtku 18:00 hod. a každý víkend v nepárnom týždni od piatku 08:30 hod. do nedele 18:00 hod. s tým, že otec je povinný na začiatok styku maloletého doniesť matke do miesta jej bydliska a matka je povinná po ukončení styku dieťa odovzdať otcovi v mieste bydliska otca. O tomto návrhu súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením, ktoré je na základe odvolania otca predmetom prieskumu odvolacieho súdu.
12. Civilný sporový poriadok umožňuje na návrh nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení. Neodkladné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytnutie rýchlej, efektívnej, a v rámci konania vo veci samej len dočasnej úpravy pomerov. Je neoddeliteľnou súčasťou práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Pokiaľ je toto právo ohrozené je potrebný okamžitý zásah súdu. Vo vzťahu k maloletému dieťaťu má neodkladné opatrenie okrem dočasnosti aj zabezpečujúci charakter, ktorý sa prejavuje v jeho schopnosti zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania alebo v prebiehajúcim konaní nastať. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva priamo zo zákona o rodine, v ktorom je zakotvená zásada, podľa ktorej je záujem maloletého dieťaťa na prvom mieste pri rozhodovaní o všetkom, čo sa ho týka. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje úroveň starostlivosti, bezpečnosť dieťaťa a bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti a duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa. Zo zákonnej úpravy neodkladných opatrení vyplýva oprávnenie súdu nariadiť neodkladné opatrenie pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aspoň osvedčené.
13. Odvolací súd posudzujúc prejednanú vec v zmysle vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení, zhodne so súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že v danej veci matka osvedčila existenciu okolností, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu pomerov účastníkov na čas do rozvodu. Za situácie, že rodičia spolu nežijú a na styku matky s maloletým F. sa nedokázali dohodnúť, sa potreba úpravy styku matky s

maloletým synom javí ako potrebná. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v záujme maloletého, aby mal zachovaný styk s oboma rodičmi a zároveň má matka právo podieľať sa na výchove maloletého syna rovnako, ako otec. Tým bola osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania na čas do rozvodu nariadením neodkladného opatrenia.

14. Vychádzajúc z pojmového znaku neodkladného opatrenia, ktorým je dočasnosť odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci bol daný dôvod na úpravu styku matky s maloletým synom F. na čas do rozvodu rodičov neodkladným opatrením, ale nie v takom rozsahu, ako ho nariadil súd prvej inštancie napadnutým uznesením. V danej veci ide len o dočasnú úpravu, v rámci ktorej nebol priestor pre šetrenie pomerov u matky. Pričom aj z obsahu spisu vyplýva, že matka má v starostlivosti o maloletého syna určité nedostatky, ktoré sa jej zatiaľ nepodarilo odstrániť. V tomto smere bude potrebné vykonať dokazovanie zahŕňajúce aktuálne šetrenie pomerov u matky, ktoré bude zamerané na nielen na materiálne podmienky, a citový vzťah matky k maloletému, ale aj na prítomnosť blízkych osôb matky, ktorých chovanie by mohlo byť pre dieťa závadné. Odvolací súd má na mysli najmä prítomnosť plnoletého syna matky, o ktorom sa aj matka vyjadrila, že sa ho bojí. Rovnaké šetrenie bude potrebné vykonať aj u otca, a vo vzťahu s matkou otca a k jej zásahom do vzťahov medzi rodičmi maloletého.

15. Vzhľadom na uvedené pre zachovanie väzieb medzi maloletým a jeho matkou, postačuje úprava styku na celý deň raz do týždňa, a to bez prespatia u matky. Pokiaľ sa bude styk realizovať v súlade s týmto neodkladným opatrením, v určenom rozsahu a pravidelne, uvedená dočasná úprava pomerov postačuje. Ako správne uviedol súd prvej inštancie rozhodnutie o neodkladnom opatrení má len dočasný charakter a nie je rozhodnutím vo veci samej, pričom rozhodnutie o neodkladnom opatrení sa svojím obsahom nemusí zhodovať s rozhodnutím vo veci samej. Konečné rozhodnutie vo veci súd vydá až po vykonaní potrebného dokazovania, pričom prednostný bude vždy záujem maloletého dieťaťa. To znamená, že skutočnosti uvádzané oboma rodičmi budú mať právny význam pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, keď sa bude rozhodovať aj o zverení maloletého do osobnej starostlivosti, o príspevku na výživu dieťaťa tým rodičom, ktorému nebude zverené do osobnej starostlivosti, a o úprave styku.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že upravil styk matky s maloletým tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v roku v stredu od 08:30 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v sobotu od 08:30 hod. do 18:00 hod. s tým, že otec je povinný v stanovenom čase maloletého matke odovzdať a po ukončení styku prevziať v mieste bydliska matky. Matka je povinná v stanovenom čase a mieste dieťa prevziať od otca a po ukončení styku dieťa odovzdať otcovi. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 10P/16/2022.

17. Podľa § 57 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Úspešný otec v odvolacom konaní nežiadal priznať náhradu trov konania podľa § 55 CMP. Z uvedeného dôvodu odvolací súd o trovách konania pred súdom prvej inštancie a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba,

ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).